

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztik: Dr. KUN BÉLA és Dr. RÉVÉSZ IMRE. Főmunkatárs: Dr. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Egy harmadik legendáról.

Ez a harmadik legenda nincs úgy elterjedve, mint az előbbi kettő (lásd e Lap 1. és 3. számaát). Én is csak nemrég bukkantam rá s olvasóink közül bizonyára a legtöbbet nagyon meg fogja lepni. Amint meglepte mindazokat, akikhez ebben az ügyben felvilágosításért fordultam. Nagytekéntélyű, régi egyházi és politikai közéleti férfiak voltak ezek s ennek ellenére a legteljesebb mértékben újsággként hatott rájuk az az állítólagos történeti tény, amelyről ez a legenda beszél s amely akkor történt volna, amikor az általam megkérdezett férfiak legtöbbje már figyelte a magyar közéletet.

A legenda így szól: Tisza Kálmán, Magyarország miniszterelnöke, a nagy református vezérember, 1884-ben levelet írt XIII. Leó pápának, amelyben útasíttatni kérte a magyarországi római katolikus papságot, hogy ez a választásoknál a szabadelvű pártot támogassa. Így adja ezt elő Bonitz Ferenc: Gróf Zichy Nándor. Élet- és jellemrajz. Budapest, 1912. c. műve (a 178—179. lapokon) és utána legújabbban K. Török Miklós: A magyar egyházpolitikai harc története c. könyvecskéje, Budapest, 1932, a Szent István-könyvsorozatban, 94. lapon.

Ez a legenda első hallásra mindazok előtt hihetetlennek fog feltűnni, akik tudják azt, hogy egyik ország miniszterelnöke, tehát felelős kormányának feje egy másik souverainnel — amilyennek a pápát a nemzetközi jogban 1870—1928 közt is tekintették — nem levelezhetik csak úgy könnyedén közvetlenül, annál kevésbé kérheti segítségét belpolitikai és főként *pártpolitikai* ügyben. De különben is: Tisza Kálmánt az ellenfelei nagyon sok mindennel vádolták életében s nagyon sok szempontból bírálják holta után is: de politikai éretlenség, kalandorsággal és fenyegetéssel — amiről ez az állítólagos levele tenne elvitatlan bizonyosságot — még senkinek sem jutott eszébe vádolni őt.

Utána járván a dolognak, végre is a következőket sikerült földerítenem:

A képviselőházi Napló X. kötetének 68—

219. lapjain részletesen olvasható az a kavardás, amelyet 1893 március hó 9-én, a nagy egyházpolitikai vita során Asbóth János volt külügyminiszteri osztálytanácsos, képviselőnek egy ú. n. „leleplezése” támasztott. Asbóth ugyanis, a hivatali titoktartásnak önmaga által elég cynikusan beismert megsértésével, előadta, hogy 1884-ben a magyar kormány részéről a külügyminiszterium útján jegyzék intéztetett Paar gróf vatikáni osztrák-magyar nagykövethoz azzal a bizalmas felhívással, hogy ez igyekezzen a szentszéket meggyőzni arról, hogy Magyarországon a római katolikusok nagyfokú izgatottságára és kivált egyes, az alsó papság körébe tartozó egyének által folytatott féktelen izgatásra nincsen ok, annál kevésbé, mert hiszen a magyar kormány amúgy is visszavonta már a polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslatot.

A nevezetes „leleplezés” során maga Asbóth sem állította tehát tény gyanánt azt, hogy Tisza Kálmán levelet írt a pápának és őt kortesszolgálatokra kérte. De bizonyos, hogy az általa előadottakat már ő ilyen értelmezéssel kommentálta, az öreg Tisza Kálmán azonnali erélyes tiltakozása ellenére is a lehető leggyűlöletesebb színben állítva be ennek akkori eljárását. Ez azután roppant kedves csemege volt a 48-as ellenzéknek, különösen pedig az ultramontán képviselőknél, akik a dolgot a Házban még 1893 március hó folyamán ismételtelen a legszenvedélyesebben szóvátették és gondoskodtak róla, hogy az a kormány egyházpolitikáját ellenző lapokban is bőven és gyűlöletesen legyen tárgyalva. Valóságos országos izgalom támadt emiatt, amelynek végre is Wekerle Sándor miniszterelnöknek a Pázmándy Dénes interpellációjára adott s az interpelláló és a Ház által egyhangúlag tudomásul vett felelete vetett véget, amely lényegileg igazolta az Asbóth tényállítását — azzal a különbséggel, hogy nem hivatalos jegyzékről, hanem félhivatalos ú. n. Privatschreiben-ről volt szó, de természetesen nem a pápához, hanem a nagykövethoz intézve és nem is a kormányelnök, hanem annak megbízottja által —, de éppen úgy, mint maga

Tisza Kálmán, a lehető leghatározottabban tagadta, hogy ennek a jegyzéknek más egyéb célja lett volna, mint a Vatikán bizalmas informálása arról, hogy a magyar klérus és a r. kath. hívek egy részének féktelen izgatottsága és izgatása ok nélkül való s mérséklése nem egy párt uralmának, hanem az ország békességének érdekében kívánatos volna.

Nem Tisza Kálmán levelezett tehát, nem a pápával levelezett a kormánya sem és ami fő, nem kortescéllal levelezett. Ha ez a cél vezette volna, ezzel ugyan csúful járt volna, mert köztudomású, hogy az 1884-i választásokon győzött ugyan a szabadelvűpárt, de nem a klérus támogatásával, hanem nagyon is annak ellenére. Maga az öreg Tisza Kálmán idézte ez affaire folyamán a Ház emlékezetébe — amit aztán még a legelszántabb ellenzékiek sem tudtak meghazudtolni —, hogy a 9 évvel azelőtti választásokon a klérus egy része a legvadabb, addig soha nem tapasztalt kormányellenes agitációt folytatta.

Amilyen elítélendő lett volna, ha bármely magyar kormány a saját hatalmának a meghosszabbítása érdekében fordul segítségért egy külföldi souverainhez, annyira természetes, sőt kötelességszerű bármely magyar kormánynak az az eljárása, hogy az ország belső, lelki békesége és vallási nyugalma érdekében a törvényes és szabályszerű diplomáciai úton bizalmas információval fordul ahhoz a tiszteletreméltó főpapi egyénhez, akiben az ország lakosainak többsége egyházi fejet, hit és erkölcs dolgában csalatkozhatatlan tekintélyt tiszteli. Magyarország történetében erre nem ez az egy, de számtalan példa van, az Árpádok idejétől kezdve egészen napjainkig.

Az egyházpolitikai harc idején a paroxysmusig felfokozódott politikai és vallásfelekezeti gyűlölködés elvégre érthetővé teszi, hogy akkor ezt a dolgot oly rosszindulatúlag felfújták. — De arra már igazán semmi szükség nincs, hogy ez a dolog még most, negyven esztendő múltán is úgy legyen belevive a magyar római katolikus társadalom köztudatába, hogy: „Tisza Kálmán megírta a pápának!“ Ha a régi jó bakanótában hallottunk és danoltunk olyat, hogy „Ferenc József megírta a muszkának, már ezután lányt soroz katonának“, akkor mindenki tudta — még a legdühösebb negyvennyolcas is —, hogy ez csak nóta. És a komolyan számbavételés igényével fellépő történelmi munkákban senkinek sem jutott eszébe emlegetni „Ferenc Józsefnek az orosz cárhoz a női hadkötelezettségről“ írott levelét.“

R. I.

Mit tegyünk?

A magyarországi katolicizmus ma óriási erővel küzd minden fronton, hogy lépésről lépésre tér nyerjen a maga számára. Így van ez ma nemcsak az egyházi, de politikai vonatkozásban is. Minden eszközt megragad, hogy

nemcsak a számbeli, de a szellemi maioritást is kiharcolhassa, hogy aztán a maga diktatórikus elveivel minden téren a vezérhelyen állhasson. Ismerjük a klerikális sajtó irányzatát, hangját, célját s tudnunk kell azt, hogy ez az egyik legerősebb fegyver ma a katolicizmus kezében. Fegyver, mert ügyesen tudja használni.

Észrevettem a napokban, hogy 2500 lelket számláló kis falusi gyülekezetemben valami rikkancs a klerikális „Új Nemzedék“-et vesztegeti potom négy fillérért. Utánajárva a dolognak megtudtam, hogy a falu lakosságának éppen ama részénél, mely valóságos inséggel küzd, nagy kelendősége van az olcsó ujságnak. Egy hónap alatt 700 darab ujságot adott el az élelmes suhanc, aki egészen jól keres ezzel az üzlettel. Kap ugyanis havonta fix 15 P-t és minden eladott ujság után egy fillért.

Mit tegyünk? Tudom, hogy az első gondolat ez; ki kell szorítani egy tiszta református községből ezt a romboló irányú sajtóterméket!... De hogyan?... El nem kobozhatom, mert ehhez csak a Belügyminiszter úrnak van joga, viszont az „Új Nemzedék“-nek megvan a lapterjesztési joga. Pedig tennünk kell valamit, hogy ezt az újfajta offenzívát ártalmatlanná tegyük.

Kétségtelenül megállapítható, hogy milyen rombolást visz véghez egy tiszta református gyülekezetben ez az ujság. A falu ma ujságéhes. Szinte kényszerű szüksége van rá, hogy a napi politika eseményeit az ujságghasábokon figyelhesse. Ügyszólván itt összpontosul ma a falunak a gondolata, mert feszült a hangulat és izzó a levegő. Tele van a falu valami reszkető várakozással, a jobb holnapvárás éhségével s mintegy narkotizálja magát ezzel a falánk ujságolvasással, vagy még jobban felcsigázza képzeletét. Ezért szívesen odaadja a napi négy filléret.

Nem volna ez baj, ha népünknek a kezébe mi tudnánk odaadni a születése pillanatában meghalt református politikai napilapot, de baj, mihelyt nem tudjuk sem ezt adni, sem azt pótolni. Falusi népünk annyira már érett, hogy sokszor a sorok között is tud olvasni s az „Új Nemzedék“ sorai közül pedig többet lehet kiolvasni, mint nagyon sok esetben a sorokból. Ügyesen feltálat csalétkeket csemegeként fogadja a falu egyszerű embere s azonnal bekapja... Mert a falusi ember ujságolvasása nem abból áll, hogy kiolvassa az ujságot s aztán félreteszi, hanem rohan vele a szomszédhoz, sógorhoz, komához, hogy „nahát mit szólnak ehhez?!“ Aztán jönnek a tárgyalások; minden sornak, minden szónak a jól megrágása s azonnali megemésztése, hogy aztán még az a boldogtalan földi halandó is, aki véletlenül nem olvasta volna el az ujságot, másnap, vagy legalább is egy héten belül megtudhassa, hogy a Gergely, vagy Gáspár komák mit is silabizáltak ki abból az „Új Nemzedék“-ből.

Ezt a közvetlen veszélyt el kell háritanunk,

mert esetleges eredményeiben ugyancsak fenyeget bennünket. Ma még csak egy-két református gyülekezetben árulja a rikkancs az „Új Nemzedék”-et, de lehet, hogy holnap, vagy egy év múlva vérszemet kapva a jó eredményen a klerikális szócső, elárasztja összes szín-református gyülekezeteinket. Abból pedig reánk nézve jó nem származhatik.

Az idők intőjele ez számunkra, hogy mozduljunk meg és tegyünk valamit református sajtónk életképességéért. A református politikai napilap gondolatát eljteni ma bűn volna, mert erre *feltétlen szükség van*, ha azt nem akarjuk, hogy a klerikális irányzat kerítse hatalmába híveink gondolkodását, lelkét és érzését. Mert a dolog lényegét nézve az egész manőver nem más, mint egy tervszerű, alattomos rekatholizáló törekvés. Ez a fondorlat mindig kísérti az ultramontan elemeket, hiszen nemrégén hallottam egyik debreceni katolikus ismerősömtől, amint fájoan említette, hogy: „Debrecenben még mindig csak 25,000 katolikus van.”

A fentemlített veszély egyelőre csak *szórványos*, de éppen azért kell előbb talpra állnunk, hogy *egyetemes* ne lehessen. Jó, olcsó, református politikai napilapot híveink kezébe, hozzá kellő propagandát, újszeretetet, lelkesedést s akkor Újnemzedékék, Nemzetiujságék és hasonló klerikális sajtóorgánumok feltétlenül elvesztik talajukat gyülekezeteinkben.

Solymosi József.

Háztartásunk.

Nagy figyelemmel, egyben csodálkozással olvastam Sz. Kun Béla egyetemi tanár úr fenti cím alatt a Debreceni Protestáns Lap 1, 3, 4, 5. és 6. számában megjelent közleményeit s mielőtt velük kapcsolatosan szerény véleményemet elmondanám, hálásan köszönöm, hogy e cikkeket megírta s lehetőséget adott arra, hogy foglalkozhassunk e kérdésekkel. Egyben engedje meg az én volt kedves professzorom, hogy őszintén kijelentsem, miszerint azért olvastam csodálkozással cikkeit, mivel csekélységem, de meg mások is, abban a téves tudatban élünk, hogy a Kollégium ügyeinek intézésében — minden vonatkozásban — az egyetemi tanár úr döntő tényezőként hat közre s így a vélt hibákat is — úgy magunk között — jórészen számlájára könyveltük el. S ezekből a cikkekből pedig egészen mást olvasunk ki. Egy nagy aggódó léleknek világos látását, aki a maga nagy alaposságával, tudásával és energiájával, amidőn feltárta a bajokat, egyben a sorok között felénk kiáltja: így csak elveszhetünk.

Az 1—3. számban foglaltakra kevés a mondanivalóm, nagyon bölcsen szegi le a professzor úr, hogy a Kollégium háztartása minden egyházközséget saját gazdaságában is érdekel s akkor, amidőn ezek az egyházközségek a legnagyobb erőfeszítésekkel is alig képe-

sek — sőt már nem is képesek a legszigorúbb takarékoság s nyomoruság mellett sem — legminimálisabb igényeiket és szükségleteiket biztosítani s a túlfokozott adózási rendszer, már magát a gyülekezeti életet szinte felmorzsolja s szétzúzza. fáj olvasni, hogy a Kollégium kezelésében lévő 117 kat. holdas birtok hozama 328 P 19 fillér, vagyis holdanként 2 P 89 fillér s költsége 3271 P akkor, amidőn a Kollégium közszükségleteihez az egyházkerületi pénztárnak — vagyis tulajdonképpen az egyházközségeknek — évi 142,547 P-vel kell hozzájárulnia.

Ami a számadások bonyolult voltát illeti, igazán súlyos tehetetlenség olyan rendszert tartani, mely talán csupán csak arra való, hogy a tisztánláthatást akadályozza s az a sok szerv, mely hivatva van ezidőszerint a számadásokat felülvizsgálni, azt a látszatot kelti, hogy azért nem foglalkozik a számadásokkal radikálisan, mivel a másiktól várja azt s nem értem miért nem elég maximum két fórum a számadások elbírálására s miért kell annak öt szerven is keresztülmennie?

Amiket a 3. számban a IX. pénztári csoporttal kapcsolatosan feltár a professzor úr — bocsánat, szinte lehetetlen —, hiszen a mi lelkészi nyugdíjintézetünk súlyos terhei elevenünkbe vágnak s ugyanakkor a kollégiumi tisztviselők és szolgák évi 1378 P 56 fillér járulékaival szemben 20,945 P 45 fillért kell a Kollégiumnak biztosítania, mely összegből ismét tekintélyes részt, 4260 P 38 fillért, az egyházkerületi pénztár fedez s így az egyházakat is érinti s hogy ez összeg besüllyesztése úgy történik, amint azt a professzor úr elmondja: nagyon elszomorító. S így egy szép napon megtörténhetik, hogy az egyházmegyék megtagadják a kerületi kivett járulékok fizetését.

A 4—5. számban az iskolák fenntartásával kapcsolatban feltártak is azt igazolják, hogy ily gazdálkodási rendszerrel továbbmenni nem lehet s a Kollégium csupán a debreceni gimnáziumra (40 ezer) s a tanítóképzőre (30 ezer), 70 ezer P-t évenként nem áldozhat, hiszen még ez összegben az adminisztratív tisztviselők és szolgák járulékaik nincsenek is benne.

A bentlakásokkal kapcsolatosan csupán az a megjegyzésem, hogy úgy, amint ma e lakószobákat ismerjük, a fenntartásukra fordított 10 ezer pengőt nagyon is soknak tartjuk s el sem tudom képzelni, mire költetett el e horribilis összeg.¹

A 6. számban megjelent befejező közlemény még lesújtóbb. Ilyen rezsivel adminisztrálni a Kollégiumot oly súlyos teher, melyet máról-holnapra meg kell változtatni. Hogy sokat dolgoznak a tisztviselők, nem kétkem; azonban — mindezek dacára — ily magas létszámban nem tarthatók meg. Az egyházkerületi pénztár dolgait a pénztárnok s a szám-

¹ Ez téves értelmezés. Én csak mint *valószínű*, átlagos számítás alapján kihozható összeget említem ezt, azzal, hogy így *szint* ráfizetés. K. B.

vevő urak egy gépirónó segítségével — aki egyszermind a gazdasági tanácsnak, ügyész úrnak stb. is gépirónója legyen — el kell tudni látniok. Egyszerűsítsék az ügyvitel s végezni is tudják a mai munkaanyagot.

A szolgák magas számáról nem is beszélek; megállapításom szerint fele is sok. Akár hány-szor mentem a pénztári hivatalba, az elő-szobában ketten, hárman tanácskoztak s bo-csánat, nem engedhetjük meg azt a luxust, hogy 84,837 pengőt költsön a Kollégium tisztviselőire s a szolgákra, hiszen a gyülekezetekben ma-holnap valóban ott tartunk, hogy maga haran-goz a pap, s ugyanakkor a Kollégium a ki-szolgáló személyzetre 27,994 pengőt költ el.

A tiszadadai birtok kezelésére vonatkozó adatok egyenesen kétségbeejtők. 61 ezer P bruttó bevételből 45 ezer P-t kezelésre elkölteni és egy olyan hatalmas vagyon kolosszusból 16 ezer P jövedelmet produkálni: megbocsát-hatatlan mulasztás.

Amidőn ismételten hálás köszönettel adó-zom — egyben téves felfogásomért bocsánatát kérem a professzor úrnak —, azonosítom ma-gam azon megállapításával, hogy radikálisan és nagyon gyorsan és sürgősen vettessék vége e vagyonkezelési és gazdálkodási rendszernek. El sem tudom képzelni, mit csinálhatott eddig a szanalóbizottság, ha mindezeket nem látta meg s apró pepecselésekkel kísérletezett a könyörtelen operálás helyett.

Pár éve — a kerületi takarékpénztár kér-désével kapcsolatban — azt irtam e Lapban: új garnitúrák jöjjenek..... Az idő igazolta szükségességét. Fájdalom, ma már parancsolóan.

A ma vagyonkezelésének s gazdasági rend-szerünknek véget kell vetni mielőbb. Az új kollégiumi igazgató legyen egyszermind a Kol-légium vagyonkezelője s azok a különböző al-s fel-bizottságok (felügyelőbizottság, gazdasági tanács pénzügyi albizottsága, gazdasági tanács, igazgatótanács gazdasági albizottsága, igazgató-tanács) vonassanak össze egyetlen s minél ke-vesebb számú s a Kollégium kötelekein kívül állókból választott gazdasági szervbe.

(Álmosd.)

Székelyhidy Béla,
ref. esperes.

*

Sokan voltak és vannak abban a tévhitben, amelyben Sz. B. esperes úr, hogy ugyanis a Kollégium (és az egyházkerület) anyagi ügyei-nek főintézője én volnék.

Hát vessünk véget ennek a legendának is. Én igenis 1913-tól 1915-ig, majd 1919-től 1925-ig tevékeny részt vettem a Kollégium anyagi ügyeinek intézésében. A magam gondo-latát azonban azokban az időkben sem való-síthattam meg, bár boldogemlékü gróf Degen-feld József hatalmasan támogatott. Én soha-sem értettem kortes-akciókhoz, mások meg jól értettek. Tessék csak gondolni arra, amikor 1922-ben a kollégiumi gazdasági hivatal meg-szüntetését és a gazdálkodásnak új alapokra

helyezését kívánta. Érveimmel nem érvek állít-tattak szembe, hanem egy nagy vád-akció a püspök és az egyházkerület más vezető emberei ellen. Tudom, hogy akik felleptek — egyikül éppen a bihar-érmelléki egyházmegyeiek —, jóhiszeműen léptek fel. De az eredmény mégis az lett, hogy az alaptalan vádak kivédésére for-dult a figyelem és a tervezett reform elbukott.

Degenfeld József gróf utolsó, beteges éveiben és halála óta nekem más részem nincs a Kollégium ügyei intézésében, mint hogy tagja vagyok, mint más, némely bizottságnak, ahol többnyire *utólag* értesülök megtörtént dolgokról.

Aggodalmaimnak azóta is sokszor hangot adtam, szóval és írásban. Nem tehetek róla, hogy tíz év kell hozzá, míg egyszer valaki észrevesz.

K. B.

IRODALOM

„Utaid Uram, mutasd meg.“ Elmélkedések. Írta Pap Géza szalkszentmártoni lelkipásztor. „Csendes Esték“ füzetsorozat kiadása. 32 oldal. Ára 40 fillér. — Hét rövid elmélkedés áll elő-tünk, melyet egyre fokozódó érdeklődéssel és élvezettel olvastunk. Szerző pompás írói kész-séggel rendelkezik. Elmélkedéseinek felépítése tervszerű, erős konstrukciója jól hat. Úgy lát-szik, szerző elmondott beszédeinek csinosan ki-kerekített vázlata áll előttünk. Így két irány-ban merjük ajánlani: népies olvasmányul s bibliaórai vezérfonal gyanánt. Méltán sorakozik ez a csinosan kiállított füzet a „Csendes Esték“ eddigi nagy sikert elért sorozatához. A leg-szívesebben ajánljuk. (U. S.)

KÜLÖNFÉLÉK

Szent István jobbjának tiszteletéről egy — mondjuk így — semmiesetre sem tapintatos cikket írt egy református lelkész. E cikk miatt ellene büntető eljárást indítottak s annak során az elsőfokú bíróság marasztaló ítéletet is hozott. Ez eddig rendben van s ezt a nyilvánosság előtt tárgyalni annál kevésbé megokolt, mert az ítélet még nem jogerős és így sub judice lis est. Ami az esetben feltűnő, az az eljáró tör-vényszék elnökének intő szózata, amellyel ki-tanítja a református lelkészt, hogy Szent István nem egy vallásfelekezeté, őt minden magyar embernek tisztelni kell, tehát őhöz a reformá-tus vallású magyar is imádkozhatik. A törvény-széki elnök úrtól nem várhatjuk, hogy jártas legyen vallási kérdésekben, de azt minden-esetre, hogy olyan kérdésben, amely felől nem biztos a tudása szabatosságáról, ne osztogasson tanácsot. Szent Istvánt igenis minden magyar embernek tisztelni kell és tisztelettel meg kell hajolni minden előtt, ami őreá emlékeztet. A feltétlen és kegyeletlen tiszteletnek nem lehet akadály, hogy a szent jobb nem egészen bizo-

nyosan az ő jobb keze. Az sem egészen bizonyos, hogy a szent korona az ő koronája volt, mégis ilyenül tiszteljük áhítatosan. A mindenk felett való mélységes tisztelet sem vezethet azonban bennünket arra, amire a törvényszéki elnök úr tanít, hogy *imádkozunk* hozzá. De abból, hogy mi a Szent Háromság egy igaz Istenen kívül senki máshoz nem imádkozunk, tiszteletlenséget, kioktatást kívánó kegyeletlenséget kiokoskodni nem lehet. Szüklátóköri tévedés azt gondolni, hogy az a keresztyén ember, aki mondjuk Szűz Máriához, az apostolokhoz, Szent Istvánhoz nem imádkozik, ezeket nem is tiszteli. Ennél megbotránkoztatóbb tévedés csak egy van: azt gondolni, hogy mivel ezekhez nem imádkozhatunk, ezeket tisztelni sem tartozunk.

Baja Mihály debreceni lelkész a mult hét szombatján a mezőtúri református főgimnázium tanári kara és a Gyóni Géza Irodalmi Kör meghívására az ott rendezett nagyszabású irodalmi estélyen költeményeiből felolvasott s vasárnap délelőtt a mezőtúriak Nagytemplomában istentiszteletet tartott.

Az esperesi tiszteletdíjak ügyében Székelyhídy Béla esperes úr előző számunkban közölt felszólalására *Varga Pál*, egyházkerületi számvevő úr választ küldött hozzánk, amelyből kiderül, hogy a szanáló-bizottság 1932 szept. 17-én tartott ülésében kimondta, hogy „amennyiben az egyházkerületi közigazgatási adó a szükséges mértékben be nem folynék, az esetben a számadás zárása rendén eme tiszteletdíjakat teljes egészében törölni lesz kénytelen”; valamint, hogy a szanáló-bizottsági határozatokat az egyházkerület közgyűlése 1932 dec. 16—17-én 23. sz. a hozott határozatával „tudomásul vette”. Ebből kiderül az is, hogy az egyházkerületi gazdasági hivatal eljárása nem volt önkényes. De kiderül az is, hogy a gyűlésen hozott határozat — ezt is sokszor elmondtuk már — nem mindig az, ami a gyűlés tagjainak köztudatában él. Mert íme, a közgyűlésnek tagja Székelyhídy Béla esperes úr is és velem együtt nem tudja, hogy milyen határozatot hoztunk.

A debreceni lelkészi állásra beadott pályázatokat a jelölőbizottság február 15-én bírálta felül és a beérkezett pályázati kérvények sorrendje szerint állapította meg a névsort és hozta nyilvánosságra. Tizen pályáztak: Papp Imre debreceni v. o. lelkész, Kovács Pál nádudvari lelkész, dr. Dancsházy Sándor debreceni v. o. lelkész, Molnár Zoltán hajdúhadházi lelkész, Nagy Lajos torzsai, Jánossy György tornavár-aljai, Gyülvézi István edelényi, Hegedüs Kálmán nagykeréki-i, Benkő Viktor dögei és dr. Filep Gusztáv egerlővi rendes lelkészek. — A választás március 16-án lesz s elnöke dr. Erdős Károly egyetemi tanár.

Lelkészválasztások. Az ilki református lelkészi állásra Orbán Elek apagyai segédlelkészt választották meg. — Szabó Sándor sárrétudvari segédlelkészt egyhangúlag szerepi lelképásztorrá

hívták meg. Isten áldása legyen az új lelképásztorokon és gyülekezetein!

Ünnepély Nyíregyházán. A Szeretetszövetség folyó hó 18-án szépen sikerült ünnepélyt rendezett Nyíregyházán, a vármegyeháza nagytermében. — Előadást tartott Farkas István püspök, zárószót dr. Kiss Ferenc egyetemi tanár mondott.

Baptisták előnyben. Egyik debreceni napilap hirdetései közt olvasom, hogy valaki háztartási alkalmazottat keres és hozzáteszi: „baptisták előnyben”. Nem tűnt volna fel a dolog, ha a megadott házszám nem a debreceni református egyház egyik tanítójának házára utalna s a név is nem egyeznék a háztulajdonos nevével. Hogyan? Hát Debrecenben már a reformátusoknál is a „baptisták előnyben” vannak? Annyira rosszak a református szolgálat-vállalók, hogy ezeket még a maguk hitfelei is mögéje szorítják a baptistáknak? Vagy annyira rossz reformátusok a szolgálat-adók?

Ez is szempont. Az emberem férjhez adja a leányát. Már le is telt a hirdetés ideje s azt hívém, ősi szokás szerint szerdán — szerda szerelmibe — meg lesz az esküvő. Mondja ám, hogy nem, sőt nem is ezen a héten, csak március 4-én szombaton. Ejnye — mondok —, micsoda keresztyén ember maga? Szombaton lakodalmas s hozzá nagybőjtben. Én bizony — feleli az emberem — nem is tudtam, hogy már akkor bőjt van, a tiszteletes úr sem figyelmeztetett rá. De meg, tetszik tudni, *muszáj* is akkor tartani, mert valami kis lakodalom nélkül csak nem lehet el a gyermekem esküvője, hitelbe pedig most semmit sem adnak, fizetést meg csak elsőjén kapok. Hát igaz, ez is szempont, az üreskamara szempontja. Sokszor nemcsak a lakodalomnál, hanem az egyház és vallás szabályainak megtartásánál általában.

Körlevél. Nagytiszteletű Esperes Úr! Az érdekeltekkel leendő közlés elrendelésével tudatom, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak folyó február hó 7-én kelt s 4400—1933. szám alatt kiadott rendelete szerint a lelkészi korpótlékok 5%-kal ismét leszállítottak. Egyben kérem Esperes urat, méltóztassék mindazokat a lelkészeket, akiknek az első korpótlékhoz való igényük a fennálló törvényes rendelkezések szerint, vagyis az 1932 július 1-től 1933 június 30-ig terjedő egy esztendő figyelmen kívül hagyása mellett folyó évi július hó 1 napjával megnyílik, felhívni, hogy szolgálati bizonyítványokkal kellően felszerelt, a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrhoz címzett kérvényeiket Esperes úr útján hozzám mielőbb, de legkésőbb folyó évi március 20-ig nyújtsák be. A második és további korpótlék folyósításáért nem kell külön folyamodni, ezeket a Miniszter úr hivatalból folyósítja az igénytadó 10., 15., 20. és 25. szolgálati év betöltése után. Debrecen, 1933 február 23. Atyafiságos szeretettel: *Dr. Ballazár Dezső*, püspök.

Laptulajdonos: **Dr. KUN BÉLA.**

Magyarország aranykoszorús mestere**Szlezák László**

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál

BUDAPEST-ANGYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET DR. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATOTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, dísznőölő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Protestáns egyházi irodalom!

Dr. Baltazár Dezső: Elég nékem az Isten kegyelme (Prédikációk) . . . 1.—
— A próbáltatások idejéből —.50

Czeplédy Emánuel: Baltazár Dezső református püspök életrajza 2.50

MEGJELENT:

Dr. szentpéteri Kun Béla: Magyar református egyházalkotmány **P 1-60**

Dr. Erdős Károly: Méliusz világító lámpásának sugarai. —.30

Dr. Illyés Endre: A magyar református földművelő nép lelki élete 2.90

Dr. Incze Gábor: Keresztelési beszédek 3.—
— A magyar református imádság a XVI. és XVII. században 6.—

— Az Úr áldassék! (57 magyar református lelkész prédikációja az év különböző ünnepeire és vasárnapjaira) 7.—

Kesztyűsné Balogh Margit:

Az Úr számolyánál. Ara: P 3.—

Kovács János: Gyalogösvény (52 ifjúsági prédikáció) 4.—

Dr. Sz. Kun Agota: A debreceni református Nagytemplom 3.—

Makkai Sándor: Öntudatos kálvinizmus 3.60

Orosz Tamás: Napsugár a szent berkekben 4.—

Révész Imre: Kálvin élete —.80
— Révész Imre élete 8.—

Dr. Révész Imre: Az ige fénye (Prédikációk) 1.20

Szabó Gyula: Sötétségből világosság legyen! (Prédikációk) 3.—

Szalonnás János: A református leány (Kötve) 6.—

Dr. Török István: A Barthei theologia elméleti és gyakorló-lelkési szempontból —.50
— Barth Károly teológiájának kezdetei 3.—

Varga József: Korálkönyv 6.—

Dr. Vasady Béla: A hit misztériuma 7.—

Vincze Elek: Mi láttuk az ő dicsőségét... (Prédikációk) 5.—

Vincze Károly: Istennek angyalai 4.—

Fenti művek kaphatók:

„MÉLIUSZ“

könyvkereskedésben, Debrecen,
Ferenc József-út 26. szám alatt.